

Tichá poľovačka na Kysuciach

...bez výstrelov a detonácií, bez krvi a rán – to je Poľovačka na huby! Tak nazval hubárčenie spisovateľ Vladimír Solouchin, ruský prozaik a básnik. Takou bola v poradí III. výstavou húb, ktorá sa konala 25. augusta po prvýkrát v zariadení „Pútnický mlyn“ v Marianke. Po úspešných výstavách v rokoch 2005 a 2006 sme sa ani tento rok nedali zahanbiť, napriek tomu, že sa mohli nájsť skeptici, ktorí si predstavovali prázdne stoly bez húb a v ktorej uskutočnenie takmer nikto z obyvateľov obce neveril. Opak bol však pravdou. Sucho, trvajúce vyše dvoch letných mesiacov rastu húb neprišlo. Avízo a pozvánka na prehliadku darov prírody sa však v našom informačnom spravodaji Mariatál objavila v júnovom čísle a tak sme sa nechceli nechať zahanbiť – „výstava bude!“ – padlo rozhodnutie a začali sme sledovať predpovede počasia...

Koncom augusta, vo štvrtok 23. sa za hubami až na Kysuce vybrala „výprava“ členov spolku PERMON a jedného z jeho priaznivcov. Jozef Král a Ján Sand odcestovali v spoločnosti Daniela Líšku, rodáka z Oravy, na Kysuce. Tam vo Vychylovke, v rajóne lazu U Šadibolov na miestach lokality Grapy sa poľovačka začala. Zorganizoval ju novinár Štefan Debnár zo Žiliny u svojho priateľa Michala Šadibola – znalca okolitých lesov a ich zákutí. V piatok ráno, po prenocovaní v Čadci u pani Terézie Debnárovej sme sa dostali do strmého terénu Grapy, porastenej hustou mladou smrečinou, jarabinami, borievčím a „prikrytou“ statným starým smrekovým lesom.

Michal Šadibol a jeho synček, siedmak Adamko nás poriadne popreháňali v teréne, kde stopy po medvedovi – ešte čerstvé z predošlého dňa – striedali hříby! Bola hustá rosa, v noci aj spáchlo a tak každý z nás dostával počas „hubačky“ za golier poriadnu dávku vlhky. Nevnímali sme to však ako prekážku. Boli sme zaujatí Adamkovým bystrým pohybom pomedzi kriačie a čerňacie, sprevádzaný hlasným: - „tu je hříb, tu tri pokope, aj kozáky!“ - Novopečený siedmak bol obratný ako lasica. Chcel nám ukázať, že sa v hore vyzná. Ani nie za hodinu mal svoj kôš plný hříbov smrekových, kozákov brezových i žltlooranžových, sliziakov, kuriatok a plávok. Aj naše koše sa pomaly plnili. Dávali sme do nich aj huby nejedlé aj jedovaté. Aby na výstave nechýbali všetky tie dostupné druhy, o ktorých by návštevníci výstavy mali vedieť viac. Najmä preto, lebo dobre si prezrieť huby, dostať ku nim na výstave odborný výklad bolo účelom našej kysuckej „tichej poľovačky“.

Vydarila sa! U Šadibolov na dvore sme po návrate – unavení, ale spokojní – zasadli ku sviežej horúcej káve a začali triediť „úlovky“. V troch košoch bolo spolu asi 40 druhov húb, mach i vetvičky spolu s listami papradia – na dekoráciu exponátov. Adamko čístil tie hříby, ktoré nám venoval na konzum a otec Michal rozprával o hore, živote s prírodou a jej prekvapeniami a pri spomienke na „macove“ stopy sa len usmial – „však je to tu ako na medvedom korze...“

Pokračovanie na ďalšej strane

Boli sme spokojní. Zdalo sa nám však, že by tých druhov mohlo byť viac... Ako by naše úvahy bol „Gubnobog“ (pohanský bôžik a patrón húb) vyslyšal. Pri návrate domov nás na benzínovom čerpadle v Kysuckom Novom Meste čakal prútený podnos plný vyberaných exemplárov z darov kysuckých lesov! To nám poslal – zásluhou Štefka Debnára – výborný mykológ – amatér Karol Masnica, znalec umenia a podnikateľ. Prútená košina bola plná rýdzikov, muchotrávok, hřibov smrekových, machoviek, prilbičiek, hnojníkov, kozákov... Spolu na nej trónilo viac ako 20 druhov húb!

Do Marianky sme sa vrátili poriadne utahaní, ale spokojní. V sobotu ráno sme za pomoci Janka Červenku, odborníka na mykológiu, začali huby triediť a aranžovať na pripravených stoloch. Na pomoc nám ešte prišli ďalší hubári. Aj keď bolo na Záhorí, a rovnako aj v Marianke sucho, doniesli čo rástlo. Kolega a kamarát Juraj Bojnanský s manželkou, priateľ Drahoš Ďuriška, Silvia Bednárová a Radovan Bednár. Priniesli zbery z Marianky - väčšinou *huby drevokazné, prilbičky i hnojníky*. Vlado Partl, mariančan telom i dušou, nezaprel v sebe, že vie hľadať aj vo veľkom suchu - priniesol *kozák brezový* a niekoľko malých trsov *strapcovky tehlovočervenej*. Medzi vystavenými exponátmi nechýbali ani hřibovité huby, pričom tácky pod hřibmi smrekovými sa došlova prehýbali.

Hubou tohtoročnej výstavy po čechratici zavalitom a sliziaku ružovom sa tento rok stal *brezovník dubový* (*Piptoporus quercinus*), prinesený z Kuchyne, zriedkavá huba rastúca prevažne na starých pňoch dubov. Spolu sa na stoloch v reštaurácii manž. Neumahrovcov, v „Pútnickom mlyne“ objavilo **105 druhov „vyšších stielkatých bezchlorofylových organizmov“** – teda po našom – **húb!** Výstave prišlo počasie aj návštevníci. Výstavu si prezrelo **138 návštevníkov**, čo potvrdili svojimi podpismi a to sa ešte najmenej tridsať zvedavcov zabudlo podpísať!

Originálnou súčasťou výstavy bola po prvýkrát a možno aj v Marianke, *expozičia minerálov a hornín z Marianky a jej okolia*, ktorú zostavil p. Jozef Král z vlastnej zbierky a exemplárov, získaných na augustovej exkurzii v Borinke na Kozlisku, Dračom hrádku a Pajštúne. Všetky exempláre - a bolo ich aj s ukázkami bridlicových výrobkov 30! Zaujímavosťou expoziície boli skamenelé ulitníky a hrubostenná ustrica z mladotretohorného mora (miocen, baden), vek cca 15 miliónov rokov! Ich vlastníkom je autor príspevku.

Výstava sa skončila ešte v ten deň. Veľká vďaka patrí všetkým, ktorí sa podielali na zbere húb pre výstavu a tiež všetkým návštevníkom, ktorí nepodcenili kvalitu tohtoročnej výstavy a prišli sa aspoň na chvíľu pozrieť.

A čo dodať na záver?

**III. výstava húb v Marianke je minulosťou.
Nech žije IV. výstava!**

Fotografie: Jozef Král
Text: Ján Sand

PARTNERI VÝSTAVY:

